

همیشه با ما زندگی شکر

گفت‌وگو با احمد نجفی

بازیگر و تهیه‌کننده

سینما و تلویزیون

گفت‌وگو **پریسا نوری**
روزنامه‌نگار

۳ دهه پیش با «دندان مار» پا به دنیای بازیگری گذاشت و به‌خاطر قد و قامت بلند و چشمان رنگی‌اش «آمریکایی سینمای ایران» لقب گرفت.

در هفته‌های اخیر سریال تاریخی –سیاسی «انقلاب دوم» از شبکه یک سیما پخش می‌شود. ورود به این مجموعه و بازخوردهایش یادتان هست؟
۳ سال پیش به پیشنهاد کارگردان مجموعه آقای شمقدری در این سریال بازی کردم که همان روزها از تلویزیون پخش شد و بازخورد خوبی داشت. الان هم با کمی تغییر در تدوین و مونتاژ از شبکه یک در حال بازپخش است که امیدوارم موردپسند مردم قرار بگیرد.

در سریال سنجر خان هم بازی کرده‌اید. این سریال چه موقع به پخش می‌رسد؟

حدود ۲ ماه پیش که با آقای لطیفی، کارگردان سریال صحبت کردم، گفتند کار در پس تولید نهایی به‌دلیل مشکلات مالی فعلا متوقف شده‌است. امیدوارم این مشکل زودتر حل شود چون کار بسیار خوبی است و برایش بسیار زحمت کشیده شده؛ به‌ویژه اینکه به‌نظم بهترین وقت برای پخش این سریال همین ایام است.

به چه دلیل الان زمان مناسبی برای پخش این سریال است؟

داستان این مجموعه درباره سنجر خان، قهرمان ملی کردستان هست که با دولت‌های خارجی و به‌ویژه شوروی مبارزه کرد. به‌دلیل نگاهی که این سریال به کردستان و قهرمان‌های ملی دارد، به‌نظم پخش آن در تقویت اتحاد ملی خیلی مؤثر است.

پیش از بازی در سریال، شناختی هم از این قهرمان ملی داشتید؟

بله، نام سنجرخان را شنیده بودم و کمی درباره فعالیت‌هایش می‌دانستم؛ البته نمی‌گویم که متخصص بودم اما اطلاعاتی درباره سنجرخان داشتم و می‌دانستم به‌خاطر دفاع از کشور علیه شوروی و تجزیه‌طلب‌ها جنگیده است.

نام‌تان در لیست بازیگران سریال سلمان فارسی هم دیده شده. قرار است در این مجموعه چه نقشی ایفا کنید؟
واقعا؟ اطلاع ندارم. هنوز با من دراین‌باره صحبت نشده است.

این روزها مشغول بازی در کدام فیلم و سریال هستید؟
مشغول بازی در ۲ فیلم سینمایی و یک‌سریال تاریخی به‌نام «تامیرا» هستم که در ماه‌های آینده پخش و اکران می‌شوند. سریال نامیرا درباره رخدادهای قبل از واقعه کربلاست.

چرا این‌قدر سریال تاریخی بازی می‌کنید؟

شاید چون نقش‌هایی که به فیزیک من می‌خورد در این سریال‌ها بیشتر است، اما در کل پیشنهاد تهیه‌کننده و کارگردان‌هایی است که برایم قابل احترام‌اند.

در انتخاب نقش سختگیر هستید؟

قطعا، بله. در این سن و سال دنبال دیده شدن نیستم و فقط در کارهای با ارزش بازی می‌کنم.

اولویت‌تان بازی در نقش مثبت است یا منفی؟

برایم فرقی ندارد. مهم این است که نقش خوب اجرا شود و در خدمت قصه و کارگردان باشد. اگر بدنام توان اجرای یک نقش را دارم و قصه‌اش هم قصه خوبی است، به راحتی آن را می‌پذیرم و دیگر به این فکر نمی‌کنم که قرار است چهره منفی از من دیده شود یا مثبت. همانطور که در فیلم «پنهنده» زنده‌یاد ملاقلی‌پور نقش منفی ایفا کردم.

چرا به شما لقب آمریکایی سینمای ایران را داده‌اند؟
مردم ما هر کسی را که قد بلند و چشمان سبز دارد به

با وجود اینکه در این سال‌ها در ده‌ها فیلم و سریال و آثار ماندگاری چون کار آگاه علوی، سگ‌کشی، ولایت عشق و… خوش درخشیده، اما به‌دلیل علاقه خانوادگی به تولید، اولویتش تهیه‌کنندگی است تا بازیگری.

صحبت از احمد نجفی است، هنرمند توانمندی که دغدغه‌اش ساخت

گل گرفته؛ البته من از این کار سودی نبردم ولی حداقل سینما بهره‌برد. همه جا گفته‌ام اگر کسی در سینما ظلم کند، مطمئن باشیید جلوبش می‌ایستم. به‌خاطر حفظ آبروی سینما اگر لازم باشد باز هم در خانه سینما را گل می‌گیرم.

در سینما اولویت‌تان بازیگری است یا تهیه‌کنندگی؟
خداپیش‌اگر بودجه‌ام برسد تهیه‌کنندگی را بیشتر دوست دارم، چون در یک خانواده تولیدکننده بزرگ شده‌ام و رفت‌وآمد و سنگ‌اندازی اداره‌ها و بانک‌ها خسته شدم و کار را‌ها کردم.

غیر از بازیگری حرفه دیگری هم دارید؟
یک دوره‌ای در خوزستان باسپاردرم مشغول کار خانوادگی‌مان یعنی تولید خرما بودم. ولی الان دیگر از رفت‌وآمد و سنگ‌اندازی اداره‌ها و بانک‌ها خسته شدم و کار را‌ها کردم.
تهیه‌کنندگی فیلم‌هایی از جمله «تاواریش»، «گروهبان»، «هتل کارتن» و «من یک ایرانی هستم» را هم در کارنامه دارید. چرا در این زمینه کاری را دنبال نکردید؟
سر اکران فیلم «من یک ایرانی هستم» از طرف خانه سینما و شورای نمایش خیلی اذیت شدم. یک عده آدم متعصب بی‌دانش آنجا نشسته بودند و چوب لای چرخ تولیدکننده می‌گذاشتند؛ اگر یادتان باشد رفتم و در خانه سینما را هم

به‌نظر می‌رسد چند سالی است که حضور‌تان

معمای شاه

احمد نجفی در نمایی از «گروهبان»؛ متفاوت‌ترین نقش آفرینی بازیگری که با کمیابی به سینما معرفی شد

برخی با سیاه‌نمایی دنبال جایزه هستند

عکس:مهشبر استیلی/اسپا

آثار فاخر و ارزشمندی برای معرفی چهره واقعی ایران و ایرانی به دنیاست. به بهانه بازی‌پخش مجموعه تلویزیونی «انقلاب دوم» از شبکه یک سیما با این هنرمند هم کلام شدیم. نجفی در این گفت‌وگو برای ما از فعالیت‌ها و دغدغه‌های هنری‌اش، خاطراتش و تأثیر جنگ او‌کراین در زندگی شخصی‌اش می‌گوید.

ویژگی

بازیگر،مجری، تهیه‌کننده سینما و تلویزیون با بیش از ۳دهه سابقه در ده‌ها فیلم و مجموعه تلویزیونی از جمله کارآگاه علوی، سگ‌کشی، توفان شن، معمای شاه، پرده شیشه‌ای و… اجرای برنامه‌های گفت‌وگومحور صدنلی داغ، فرش قرمز، با ایرانیان و…عضو سابق شورای عالی سینما و…

در سینما کم‌رنگ شده‌است. دلیل خاصی دارد؟
بله، به‌دلیل اینکه فیلمسازها برای سیاه‌نمایی و همه‌چیز را منفی و چرک‌نشان دادن با هم رقابت می‌کردند. رسم شده بود که هر قدر فیلم سیاه‌بود و مشکلات کشور را بزرگ‌نمایی می‌کرد در جشنواره‌های خارجی جایزه می‌گرفت. در نقد این موضوع با خیلی‌ای تهیه‌کننده‌ها بحث می‌کردم و می‌پریدم چرا اینقدر سیاه‌نمایی و منفی‌کار می‌کنید؟ جواب قانع‌کننده‌ای نداشتند. گویا دنبال ویزا و جایزه جشنواره‌های خارجی بودند.

یعنی معتقدید نباید فیلم انتقادی ساخته شود؟
چرا، ولی هر چیزی حد و اندازه دارد. در همه دنیا فیلم انتقادی می‌سازند اما در کنارش فیلم‌هایی هم برای حفظ تکریم ملت، تاریخ و منافع‌شان می‌سازند. ولی حرف‌فانتقادی و سیاه‌نمایی جز یأس و سرخوردگی نتیجه‌ای ندارد.

خود‌تان در فیلم‌هایی که ساختید این اصل را رعایت کردید؟
بله. من در فیلم‌های «هتل کارتن»، «گروهبان» و «من یک ایرانی هستم» همیشه به کشور و وطنم افتخار کرده‌ام. اگر این فیلم‌ها را دیده باشید متوجه می‌شوید که حس اینکه وطن، مادر همه ماست را به مخاطب القا کرده‌ام.

مردم شما را بعد از بازی در کدام فیلم و سریال شناختند؟
بعد از بازی در «دندان مار» و «گروهبان» کم و بیش برای مردم شناخته شدم اما وقتی سریال «کارآگاه علوی» پخش شد، چون عمومیت بیشتری داشت و از طرفی هم از نظر محتوایی آن زمان فیلم‌های پلیسی با نگاه تاریخی نداشتیم، خیلی مورد توجه قرار گرفت؛ به‌طوری‌که تا سال‌ها بعد مردم من را به نام کارآگاه علوی صدا می‌زدند.

برای ساخت کدام فیلم با سریال‌با چالش‌های بسیار مواجه شدید؟
در فیلم «تاواریش» هم بازیگر بودم و هم تهیه‌کننده. بخشی از فیلم در ارمنستان ضبط می‌شد. در اوایل دهه ۷۰ در ارمنستان آب و برق و غذا خیلی کم بود. فقط روزی ۲ساعت آب و برق داشتیم و در همین ۲ساعت کار را پیش می‌بردیم. با آقای فخیم‌زاده که کارگردان کار بودند، خیلی سختی کشیدیم و هر روزش برای‌مان خاطره بود.

چه آرزویی دارید؟

آرزوی من برای همه مردم است. دلم می‌خواهد مردم در امور اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و… به آنچه حق‌شان است برسند. تحقق این آرزو در دولت فعلی امکان‌پذیر هست. در دولت‌های پیشین به‌ویژه دولت آقای روحانی بدون رودرپایستی بگویم صدمات بسیاری در موضوع اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و… خوردیم. دولت فعلی دارد تلاش می‌کند که این لطمه و صدمه را جبران کند. من فارغ از بازیگری و فیلمسازی همه حوزه‌های سیاسی، اقتصادی را رصد می‌کنم و اطمینان دارم اگر دولت با همین فرمان جلو برود نهایتا تا ۵ سال آینده نتایج بسیار خوبی خواهیم گرفت.

با توجه به اینکه حوزه‌های مختلف را رصد می‌کنید بسیاری تحقّق ایسن آرزو، توصیه‌ای هم برای دست‌اندرکاران و مسئولان دارید؟
باید مسئولان همگام با رئیس دولت از اتاق‌های‌شان بیرون بیایند، به میان مردم بروند، درد آنها را از نزدیک ببینند و چاره‌ای پیدا کنند.

نکته

کار هنرمند روشن‌نمایی و مثبت‌نگری است

احمد نجفی که علاوه بر بازیگری دستی هم در فیلمسازی دارد، معتقد است که سینمای امروز به‌ویژه در ژانر اجتماعی و کمدی به یک رنسانس نیاز دارد. او می‌گوید: «سینمای اجتماعی و کمدی حتی اگر بفرود شد هم ستیغی بی‌معنوا شده است، ما توان‌مان برای سینمای کمدی و اجتماعی بیشتر از این چیزی است که اگران می‌شود. باید در تولید محتوا دست از انتقادهای بی‌حساب و کتاب و بی‌پایه برداریم. یسادم می‌آید در یک سناریو قوانین و احکام قضایی اشتباه بیان شده‌بود. به کارگردان تهیه‌کننده گفتم شما اصلا قانون را خوانده‌اید؟ ما اصلا چنین احکامی نداریم و…» او ادامه می‌دهد: «متأسفانه اغلب فیلمسازان از یک موضوع ساده شروع می‌کنند سناریو می‌نویسند و فقط نیت‌شان زدن این کشور و مردم است. شرایط را طوری نشان می‌دهند که انگار هیچ اتفاق خوبی در این کشور نمی‌افتد. من با این‌کارها مخالفم، حرف من این است که کار هنرمند روشن‌نمایی و مثبت‌نگری است.»

نگاه

۵ نقش احمد نجفی

از میان رفاقت و سکوت تا خیانت و حقیقت

احمدنجفی این‌روزهاکمتر به‌عنوان یک‌بازیگر شناخته‌می‌شود؛ درحالی‌که در دهه۱۳۷۰ نامی برای همه ویتربین‌ها بود. در سینمای متنوع و متنکثری که بعداز سال‌های جنگ به راه‌افتاد، حضورش در بسیاری از فیلم‌ها نمادی از یک دوران و نگاهش نشانه‌ای از یک احساس بود. احمد نجفی در بخش مهمی از خاطرات یک نسل جای داد؛ جایی که فراموش‌کردنش شاید امکان‌ناپذیر نباشد. مرور این نقش‌ها می‌تواند برای نسل تازه‌تر، مرور اوچ یک‌بازیگر باشد و برای قدیمی‌ها لحظاتی که تنها باسینما می‌توان به‌خاطر سپرد.

احمد: برای خودت، برای داداشت گریه کردم
دندان مار (مسعود کیمیایی / ۱۳۶۸)
در جنوبی‌ترین جای جهان بسود که مردی از جنوب در چشمان نمناک مردی بنامبرده به اتاق سرد یک مسافر خانه اشک ریخت. رضا (فرامرز صدیقی) و احمد به‌هم خوردند تا داستانی از سال‌های خاکستری تهران رقم بخورد؛ رفاقتی که یک پایش لهجه تهرانی داشت و یک پایش آبادانی؛ یکی تنش سباز بود و یکی تنش آبی و این‌تن‌های تنها، راهی شدند که آخرش آتش بود. احمد نجفی در این سوگنامه دهه‌شصتی جای درستی ایستاده بود.

ایران بهترین کشور دنیاست

فیلمبرداری سکانس‌هایی از سریال کار آگاه علوی در اوکراین موجب آشنایی و ازدواج بازیگر کشورمان با یک بانوی اوکراینی شد. حاصل این ازدواج ۲سر به نام دانیال و شایان و یک دختر به نام مریم است. نجفی از تأثیر جنگ روسیه و اوکراین در زندگی همسرش می‌گوید: «قبل از شروع جنگ همسرم برای دیدن‌دار با خانواده و همینطور زایمان دخترم نزد خانواده‌اش به اوکراین رفته بود. جنگ که شروع شد نوام تازه به دنیا آمده بود و خانه‌شان نزدیک اوکراین بود. اتفاقا بعدا او روپا رساندم. اتفاقا بعدا بمبی به خانه‌مادر همسرم اصابت کرده بود. الان خدا را شکر آنها در ایران هستند و معتقدم هنوز هم ایران بسرای زندگی بهترین کشور دنیاست.»

ز آب‌اتا: برمی‌گردیده با من برمی‌گردید
پنهنده (رسول ملاقلی‌پور / ۱۳۷۲)
در سال‌هایی که رسول ملاقلی‌پور به پشت‌چپه برگشته بود، قصه آدم‌های بریده، قصه هر روز بود. او در حاشیه شهر و متن زندگی که در دهه ۷۰ می‌دید، همیشه آدم‌هایی برای تهدید خوشبختی کوچک آدم‌های بریده در سست می‌کرد. رضا خندان در مجنون و احمد نجفی در پنهنده تجسم جرموی محتوم بودند که قصه آدم‌ها را به‌هم می‌ریخت. زابا تا این‌میان خاک و خل بیرون می‌آمد تا سقف پنهنده‌گی دوستان تازه‌یافته با پرونده‌های سوخته را خراب کند. احمد نجفی در نقش این تهدید بی‌رحم باقی مانده است.

بهرام ادیب: اما تو پسر منی
هتل کارتن (سیروس الوند / ۱۳۷۶)
قهرمان سابق والیبال به ایران برمی‌گردد تا با وطن، فرزند و همسر رویره شود. بهرام ادیب در سخت‌ترین زمان با صمب‌ترین انتخاب باید خودش را دوباره مرور کند. نجفی در نقشی بسیار تکرار شده در برابر بیتا فرهی بهترین جواب را در مقابل دوربین سیروس الوند فراهم می‌کند. نجفی سعی می‌کند تلاوتی از خاک و خون را در خلق و خوی مردی تنها روان کند؛ کاری سخت برای بازیگران. موفقیت نجفی کار کوچکی نبود.

کار آگاه علوی: قانون مهم‌تری هم هست
کار آگاه (حسن هدایت / ۱۳۷۵)
تجسم یک مأمور اداره تأمینات در ماجراهایی درباره عدالت در دورانی که قرار بود عدل فقط تابلوی بالای مشورت‌خانه نباشد. احمد نجفی در سریال جنایی – تاریخی شاخص دهه ۷۰ قصد داشت از چهره رایج کلاه‌به‌سرها یا لتویوش که عدالت را به روش شخصی اجرا می‌کنند، عدول کند. احمد نجفی توانست در میان مردم نامش را حک کند و نمادی باشد از آن چیزی که بازیگران فراوانی در زمان و مکان مناسب به دستش نمی‌آوردتند. نجفی نامش به زبان‌ها افتاده بود.